

ת"פ 27878/02/16 - מדינת ישראל נגד סעיד מסרי

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 27878-02-16 מדינת ישראל נ' מסרי(עציר)

לפני כבוד השופט אבי לוי

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם סעיד מסרי (עציר)

גזר דין

כללי

סעיד מסרי, הנאשם בתיק זה הודה, במסגרת הסדר-טיעון, לאחר שנשמע חלק ניכר מפרשת התביעה בתיקו, בשתי עבירות, אשר נכללו בכתב-אישום מתוקן אשר הוגש נגדו והן:

שוד, בניגוד לסעיפים 402(א) ו- 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"); **כניסה והתפרצות בנסיבות מחמירות**, בניגוד לסעיפים 407(ב) ו-29 לחוק העונשין.

העובדות, אשר ניצבו בבסיס הרשעתו בדין היו אלו -

ביום 31 בינואר 2016, בסמוך לשעה 06:00, עבדו בחנות הנוחות שבתחנת הדלק 'דלק-גל' צפונית לכרמיאל העובדים חיתאם עבאס וויאם ביבאר. באותו מועד הגיע לתחנה הנאשם, בצוותא חדא עם אחר, כשהשניים חובשים קפוצ'ונים על ראשיהם ומסתירים את פניהם באמצעות בד. השניים ניגשו לדלת החנות, אשר היתה נעולה אותה העת. הנאשם הקיש על הדלת. עובדי החנות הנ"ל, אשר ראו את השניים נמנעו מלפתוח את דלת החנות משראו שהם רעולי פנים.

לפיכך, הסיט הנאשם בכוח את דלתות ההזזה ודחף פנימה את הכנף הימנית של הדלת כך שזו הוסטה ממסלולה; חברו אחז אחריו בכנף הדלת על-מנת לאפשר לנאשם להיכנס לחנות בכוונה לבצע בה פשע. בחנות, הוציא הנאשם מכיסו חפץ הנחזה כאקדח ואיים באמצעותו על העובדים שעמדו מאחורי הדלפק בסמוך לקופת החנות והורה להם להתרחק מהמקום. בשלב האיומים הללו, התרחקו השניים מהקופה; הנאשם ניגש אל הקופה, אשר היתה פתוחה ונטל ממנה סכום של 900 ₪ במזומן. אחר-כך, נמלטו הנאשם והאחר מהחנות במגמה לשלול את הכסף שלילת קבע. כתוצאה מפריצת החנות, נגרם נזק בסכום של כ-10,000 ₪.

במסגרת הסדר-הטיעון, הוסכם שהנאשם יפקיד בקופת בית-המשפט את סכום הנזק שנגרם לדלת הכניסה לחנות בסך של 10,000 ₪ לטובת בעלי החנות. לפי מה שנמסר לבית המשפט, סכום הכסף האמור אכן הופקד כמובטח.

ראיות לעניין העונש

מטעם המאשימה הוגש לעניין העונש דיסק ובו תמונות הזירה לרבות הנזק שנגרם לדלת הכניסה של החנות (ת/12).

מטעם ההגנה הוגש הסכם פיצויים שהושג בין הנאשם לבין חברת הביטוח "שרביב". במסגרת הסכם זה, הוסכם בין הצדדים על תשלום סכום פיצוי בן 120,000 ₪ בגין תאונת-עבודה בה היה מעורב הנאשם.

עוד הוגש מסמך מאת היחידה לטיפול בהתמכרויות במועצה המקומית דיר אל אסד, אשר לימד, כי כבר ביום 20.8.15 פנה הנאשם אל היחידה בבקשה לקבל סיוע לצורך גמילה מהתמכרות לסמים קשים. הוגש מסמך אשר לימד, שביום 26.8.15 שולב הנאשם ב"אשפוזית" בטמרה וביום 19.9.15 סיים את הטיפול בתסמונת הגמילה; צוין עוד, כי ביום 21.10.15 הוא שולב במרכז יום לצעירים לצורך טיפול נפשי אך לא שרד שם ונשר מהמרכז וחזר להשתמש בסמים. בחודש ינו' 16', חידש הנאשם קשר עם היחידה וביקשה לשוב ולהשתלב בתוכנית אך הדבר לא יצא לפועל מפאת מעצרו.

לפניי, העיד ראש המועצה המקומית נחף, המכיר את הנאשם ואת בני-משפחתו באופן אישי, ציין את המשפחה כמשפחה מכובדת, כשאבי המשפחה הוא בעליו של עסק מצליח ואילו הנאשם, אשר אף הוא מוכר כבחור חיובי, המכבד את אשתו ומסייע לכל דורש, הסתבך בסמים, נכשל בניסיונות להיגמל ולבסוף הסתבך כפי שהסתבך. ראש המועצה הדגיש את מחויבותו לסייע למשפחה בעבודת שיקומו של הנאשם.

אבי הנאשם, מר מסרי ציין גם הוא כי עשה מאמצים כבירים על-מנת לסייע לבנו להיחלץ מעולם הסמים; הוא ציין, כי הוא ובני-המשפחה מתביישים מאוד במעשים של הבן והתחייב להמשיך ולנסות לשקמו לאחר שחרורו ממאסרו.

אשתו של הנאשם העידה אף היא לפניי וסיפרה, שבעלה היטיב עימה מאד והבטיחה לעמוד לצדו. היא ציינה את חרטתו הכנה של הנאשם ואת מחויבותו שלא להסתבך בפלילים עוד בעתיד.

טיעונים לעניין העונש

המאשימה

באת-כוח המדינה, עו"ד מאיה חזן-דהאן, עמדה בהרחבה על הנסיבות המחמירות הנלוות לעבירות:

ביצוע המעשה בצוותא עם אחר; השימוש ברעלות-פנים; הצטיידות העבריינים בחפץ דמוי אקדח; התכנון אשר קדם למעשים; השימוש בכוח כלפי דלתות-החנות; הדומיננטיות של הנאשם באירוע; האיום באמצעות החפץ דמוי-האקדח (המעורר כשלעצמו פחד ואימה); סכום הכסף שניטל (900 ₪) וסכום הנזק שנגרם (כ-10,000 ₪); הנזק הפוטנציאלי הגלום באירוע והבנת הפסול שבמעשה.

היא עמדה על מדיניות הענישה המקובלת בכגון דא, על הערכים המוגנים שנפגעו והציעה, לבסוף, לקבוע מתחם-ענישה הנע בין שתי שנות מאסר לבין חמש שנים.

בכל הנוגע לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות ציינה שעניין לנו בצעיר ללא עבר אשר הודה באשמות (גם אם לאחר ניהול מספר ישיבות של הוכחות); היא ציינה שהעובדה שהעבירות בוצעו על רקע התמכרות היא עובדה מחמירה

דווקא לדידה.

לפיכך, עתרה התובעת להטלת עונש מאסר בתוככי המתחם, מאסר על תנאי ממושך, קנס ופיצויים למתלוננים ולבעלי החנות.

ההגנה

בא כוחו המלומד של הנאשם, עו"ד נזאל, הדגיש בראש ובראשונה את הנסיבות המצדיקות הקלה בעונש: ההודאה באשמה, החרטה ונטילת האחריות. כן הדגיש את העבר הנקי. הוא ציין שהתביעה נתקלה בקשיים בדרכה להוכחת האישומים וכי הודאתו של הנאשם באשמות היא שסללה את דרכה להרשעתו בדין. לפיכך, יש לה משקל של ממש. הסנגור ציין, כי היות הנאשם תחת השפעת אלכוהול לפני האירוע ובמהלכו מלמדת שהוא לא תכנן את המעשה אלא ביצעו באורח ספונטני. אילו תכננו היה מבצעו כשבמקום מתדלק אחד ולא שניים; על רקע עברו הנקי ורקעו המשפחתי הנורמטיבי טען הסנגור שיש להשקיף על האירוע כאירוע של מעידה חד-פעמית מפאת שתייה מופרזת של אלכוהול ולא כעל פעילות עבריינית מתוכננת.

הסנגור הדגיש את עברו הנקי של הנאשם חרף התמכרותו לסמים ולאכזריות. הסנגור הצביע על כך שזמן לא ארוך לפני המעשה זכה הנאשם לפיצוי משמעותי בגין תאונת עבודה, מה שמלמד שלא מניע כלכלי הביא את הנאשם לבצע את המעשה אלא טעות נקודתית הנובעת מהעדר שיקול-דעת.

הסנגור הדגיש גם את העובדה שהנאשם עשה מאמצים להיגמל מהתמכרותו אך למרבה הצער, מעצרו מנע זאת. גם בבית-הסוהר, הנאשם נקי מסמים, מה שמלמד על רצונו לחזור למוטב. הסנגור עמד על ההלם שהיה מנת חלקה של המשפחה כתוצאה מהמעשים בהם הורשע הנאשם.

ביחס למעשה, ציין הסנגור שמדובר במעשה שוד המצוי ברף הנמוך שכן לא היה בו שימוש באלימות (אפילו כשהמתדלק רדף אחריו לא הגיב הנאשם באלימות אלא נס מהמקום). הסנגור דחה מכל וכל את הרמיזות, שלפיהן, הכלי אותו אחז הנאשם היה כלי-נשק. מדובר היה, לפי הנטען, באקדח דמה.

הסנגור טען, שיש סיכוי של ממש לגמילת הנאשם ולשיקומו לנוכח דבריו ודברי משפחתו, המלמדים על כוונות כנות לעשות כן. לדעת הסנגור, ראוי להסתפק בעונש מתון בדמות מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות או להסתפק בתקופת מעצרו של הנאשם עד כה.

דברו האחרון של הנאשם

הנאשם, בדברו האחרון, הביע צער על מעשיו. הוא ציין כי המיט בושה על עצמו ועל משפחתו. הוא הבטיח לפעול כדי להיגמל. עוד ציין, כי לא תכנן מעולם להגיע לביצוע מעשה שכזה וביקש הזדמנות להמשיך בחייו.

דין והכרעה

הנאשם שלפניי הורשע כאמור בעבירה של **שוד**, ובעבירה של **התפרצות**. עסקין **באירוע אחד**, אלים ומתמשך (סעיף 40ג (א) לחוק העונשין).

כדרכי, אבחן תחילה מהו מתחם הענישה ההולם את העבירות שבביצוען הורשע הנאשם בהתחשב בנסיבות ביצוען, בערכים המוגנים אשר בהם פגעו המעשים ובמידת הפגיעה בערכים הללו, וכן במדיניות הענישה הנהוגה בכגון דא.

א. הערך החברתי שנפגע (סעיף 40 ג(א) לחוק העונשין)

אין צורך להכביר מילים על הערכים החברתיים, הנפגעים כתוצאה ממעשי שוד וממעשים של התפרצות תוך שימוש בכוח לתוך בית-עסק. הערכים הללו כוללים את זכותו של אדם לשלימות גופנית ונפשית, וכן זכותו של אדם להיות חופשי ממעשים הטומנים בתוכם איום או הפחדה. לצד הערכים הללו, ערכים מוגנים נוספים אשר נפגעים כתוצאה ממעשיו של הנאשם הם זכותו של אדם לשלימות קניינו ולכך שקניינו לא ייפגע במעשים זדוניים של הזולת.

הערכים הללו כולם נפגעו במעשיו של הנאשם פגיעה **ממשית ומשמעותית**. התפרצות לתוך חנות תוך שימוש בכוח, אשר לוותה בגרימת נזק משמעותי לדלתות המקום יש בה באורח כללי כדי לפגוע ברכוש אך יש בה היבט מובהק של **הפחדה ואיום** כלפי המוכרנים אשר נמנעו מלפתוח את דלתות החנות. הפעילויות, אותן ביצע הנאשם בהמשך, הכוונת אמצעי מאיים (בין אם היה זה כלי קטלני בן אם לאו) כלפי המוכרנים והשמעת דברי איום כלפיהם, פוגעים גם הם פגיעה של ממש בערכים המוגנים, שעניינם זכותם לשקט נפשי ולהגנה מפני איום על הגוף. נטילת תכולת הקופה (900 ₪) פוגעת גם-כן בזכות בעלי החנות לקניין.

ב. מדיניות הענישה הנהוגת

הפסיקה מתייחסת בחומרה למעשי שוד בכלל ולמעשי שוד אלימים בפרט. ראו למשל את הדברים שנאמרו בע"פ 5034/13 **דזליל דזלילוב נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 17.9.14) לפיהם:

"מן הראוי לחזור ולהדגיש, כי מחובתם של בתי המשפט להעביר מסר מרתיע, וחד משמעי, לפיו כל מי שבוחר בדרך עבריינית ואלימה כדי להשיג רווחים קלים על חשבון הזולת, תוך פגיעה פיזית ונפשית בקורבנות חסרי מגן, אחת דינו להישלח מאחורי סורג ובריוח לתקופה משמעותית וממושכת".

הערכאות השונות הבחינו בין מעשי שוד הנעשים ללא שימוש באלימות כלל (כגון חטיפת מכשירים סלולריים מידיו של אדם או שוד-בנק באמצעות פתק) לבין מעשי שוד המבוצעים תוך שימוש בכוח והשמעת איום לפגיעה פיזית המלווה בהפניית כלי-נשק (או דמוי-נשק) כלפי הנשדדים. מתאימים לעניין זה הדברים שנכתבו מפיו של כב' השופט רובינשטיין ב-ע"פ 4841/13 **עומר ספי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 6.2.14) לפיהם:

"באשר לקביעת מתחם העונש ההולם - כנודע, לובשת עבירת השוד פנים וצורות רבות וקביעת מתחמי הענישה ההולמים בגינה מגוונת; אך פטור בלא כלום אי אפשר (בבלי, חולין כז ע"ב), ואת המסגרת קבע כמובן המחוקק בקביעת 'תג העונש' לעבירה זו - אין זה דין של עבירה שנעברה תוך פגיעה פיזית אלימה לעבירה שבוצעה על דרך הפחדה בלבד; אין זה דין של עבירה שנעברה לאחר תכנון והכנה מוקדמים לעבירה אקראית-ספונטנית; אין זה דין של עבירה שנעברה בחבורה לדינה של עבירת אדם יחיד; אין זה דין של עבירה שנעשתה תוך שימוש בנשק, חם או קר, לעבירה שנעשתה ללא שימוש בנשק; אין זה דין של עבירה חד פעמית למסכת שיטתית של עבירות [...]"

משכך, על מנת לשרטט כדבעי את מתחם העונש ההולם, בעניינו של הנאשם, עיינתי בפסיקה רחבה העוסקת בעבירות של שוד בנסיבות דומות. אציין את המובן מאליו, מדיניות הענישה הנהוגה בעבירת השוד הינה מגוונת. ברי, כי תלויה היא בנסיבותיו של כל מקרה ומקרה. בל נשכח שלעניינו יש להוסיף את הנתונים לפיהם, תוך כדי ההתפרצות למקום או תוך כדי ביצוע מעשה-השוד נגרם נזק משמעותי לרכושו של הנשדד (דלתות ההזזה).

כך למשל, בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 2420/15 אבטליון אברהם נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 29.11.15) דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת, במסגרתו הושת על המערער עונש מאסר בן 36 חודשים לריצוי בפועל (בנוסף, הופעל עונש מאסר מותנה בן 6 חודשים, חציו מצטבר לעונש וחציו בחופף) בגין ביצוע של עבירות שעניין שוד, לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין; ניסיון לשוד, לפי סעיף 402(א) בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין; שיבוש מהלכי משפט, לפי סעיף 244 לחוק העונשין; הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין והחזקת סכין, לפי סעיף 186 לחוק העונשין. בפרשה זו המערער (גילו 19 וחצי) הודיע לאחיו ולמספר חברים אשר שהו עמו בדירה כי בכוונתו לבצע שוד. לשם כך, הוא הצטייד במעיל ארוך, בכובע הסוואה שחור, בכפפות ובצעצוע הנחזה להיות אקדח וכן, הסווה בדיו קעקוע המצוי ליד עינו. המערער ביקש מחברו (טל) להסיע אותו, והשניים יצאו מהדירה - זאת, תוך הפרת תנאי מגביל אשר הוטל על המערער. השניים החלו בנסיעה ברכבו של טל, ובהגיעם לאזור הגן הארכיאולוגי בטבריה, הבחינו במתלוננים אשר טיילו במקום. המערער הורה לטל לעצור את הרכב, וירד ממנו כשהוא לבוש במעיל ופניו מכוסות בכובע. המערער כיוון את הצעצוע דמוי האקדח לעבר המתלוננים, ביצע פעולה אשר דמתה לדריכת אקדח ואיים עליהם באנגלית: "Give me your money or I will shoot you". המתלוננים הסבירו כי אין ברשותם כסף, מלבד מספר מטבעות שאותם השליכו לכיוונו. המערער נטל את המטבעות, חזר לרכב בו המתין לו טל, והשניים נמלטו מהמקום. השניים שבו לדירה, שם החליף המערער את בגדיו והודיע כי בכוונתו לשדוד חנות נוחות בתחנת דלק. טל הסיע את המערער לכיוון תחנת הדלק "פז" באחד מאזורי התעשייה בעיר, ועצר במרחק של כמאתיים מטרים מהתחנה. המערער ירד מהרכב, בעוד טל נותר להמתין לו, והחל לנוע לכיוון חנות הנוחות שבתחנה - שם עבד באותה שעה מתלונן נוסף. המערער נוכח כי דלת חנות הנוחות נעולה, ועל כן ניסה לפתוח את החלון. בד בבד עם מעשים אלו, כיוון לעבר המתלונן הנוסף את הצעצוע דמוי האקדח, והורה לו "תוציא את הכסף". המתלונן הנוסף לחץ על לחצן המצוקה המצוי בחנות, כאשר במקביל נכנס רכב לתחנת הדלק. בשלב זה נמלטו המערער וטל מהמקום. לאחר מכן נעצרו בידי המשטרה. בית המשפט העליון כאמור דחה את הערעור וציון שנכון קבע בית המשפט המחוזי כי לא היה מקום להקל עם המערער, על אף גילו הצעיר.

בפרשה נוספת שנדונה במסגרת ע"פ 4125/14 חרב נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 6.1.15) קיבל בית המשפט העליון את ערעורו של חרב (המערער) על חומרת העונש שהוטל עליו בבית המשפט המחוזי בחיפה. בית המשפט המחוזי השית בתחילה על המערער עונש מאסר בן 30 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים נוספים, בגין ניסיון לבצע שוד לפי סעיפים 402(א) ו- 25 לחוק העונשין. במקרה זה נכנס המערער למכולת בשפרעם שבבעלות משפחתו של המתלונן וביקש לרכוש חפסת סיגריות. המערער מסר למתלונן שטר של 200 ₪ וכשהמתלונן פתח את הקופה כדי להכניס את השטר הוציא המערער חפץ מפלסטיק הנחזה להיות אקדח נופף בו לעבר המתלונן ודרש שימסור לו את הכסף שבקופה. המתלונן סירב לעשות כן ונטל את אקדח הפלסטיק מידי המערער. המערער לא אמר נואש, הוא נאבק במתלונן תוך שהוא אוחז בגופו ומנסה לקחת את הקופה אך המתלונן החזיק בה ולא הירפה וכן הדף את המערער, עד שזה ברח מן המקום. בית המשפט העליון בקבלו את הערעור ציון כי העונש שנגזר על המערער סוטה במידה מסוימת לחומרה מרמת הענישה הנהוגה בנסיבות דומות. כנגזרת מכך, העמיד בית המשפט העליון את עונשו של המערער על

24 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

במסגרת ע"פ 4178/13 מחמוד אבו נאב נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 12.2.14) דחה בית המשפט העליון ערעור על הכרעת הדין ולחילופין על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים, במסגרתו הושת על המערער עונש מאסר בן 28 חודשים לריצוי בפועל ועונשים נלווים אחרים בגין ביצוע של עבירות שוד, לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין והתפרצות לפי סעיף 407(ב) לחוק העונשין. בפרשה זו הגיע המערער ברכבו יחד אחרים לסניף "ארומה" בירושלים. המערער עצר את רכבו בסמוך לסניף ומתוכו ירדו שלושה מהאחרים. המערער המשיך בנסיעה וביצע סיבוב פרסה, כך שרכבו פנה כעת לכיוון היציאה מן הרחוב. במקביל, התפצלו השלושה כך שאחד מן האחרים נעמד בסמוך לסניף על-מנת לתצפת ולאבטח את הפריצה, ואילו השניים ניגשו לחלון הסניף. כאשר אחד מהם אוחז בידיו סלע, אותו השליך לעבר החלון עד שהצליח לנפצו. לאחר מכן, נכנס האחר לסניף דרך החלון, והחל לעקור את קופות הסניף ממקומן. בתוך כך, הגיע למקום עובד של הסניף (המתלונן) על-מנת לפתוח אותו. אחד מהאחרים הבחין במתלונן מגיע ופנה אליו בשאלה להיכן הוא הולך, המתלונן השיב כי הוא בדרכו לעבודה בסניף, ובתגובה הכה האחר את המתלונן וכן בעט בו, בעקבות כך נפל המתלונן לרצפה. מיד לאחר מכן עלו כולם לרכב ונמלטו מהמקום. בקופות שנטלו המערער והאחרים, נמצאו כ-2,000 ₪, כרטיסי "ארומה" של לקוחות וכן שיקים. בית המשפט העליון דחה את הערעור על כל חלקיו. נקבע כי יש לראות במערער מבצע בצוותא גם בעבירת השוד (מלבד עבירת ההתפרצות) מכוח סעיף 34א(א)(1) לחוק העונשין. טענות המערער הנוגעות לנסיבות אישיות בעטיין יש להקל בעונשו - נדחו אף הן.

במסגרת ע"פ 2287/09 והבה נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 25.1.10) נדונו במאוחד שני ערעורים על גזרי דין נפרדים שניתנו בעניינים של שני שותפים (והבה ו-אוסמן) לביצוע שוד בסניף בנק הדואר בכפר סבא. בפרשה זו, והבה ואוסמן הגיעו לסניף בנק הדואר ו-והבה התמקם מחוץ לסניף, כשתפקידו להזהיר את אוסמן בעת הצורך. אוסמן נכנס לסניף כשהוא רעול פנים ואוחז אקדח פלסטיק בידו, הנחזה להיות אקדח אמיתי. עם היכנסו לסניף פנה אוסמן אל מנהלת הסניף, נופף באקדח, איים עליה באומרו: "זה שוד" ודרש ממנה למסור לידיה במהרה את כל הכסף שבמגירה. בעקבות איומיו של אוסמן, מסרה לו המנהלת סכום של 3,300 ₪. בעניינו של והבה, קיבל בית המשפט העליון חלקית את ערעורו על חומרת העונש שהוטל עליו בבית המשפט המחוזי בתל אביב. בית המשפט המחוזי השית בתחילה על והבה עונש מאסר בן 36 חודשי מאסר בפועל והפעלת שלושה מאסרים מותנים נוספים (כך שירצה בסך הכל 49 חודשי מאסר) בגין ביצוע שוד בצוותא חדא לפי סעיפים 402(א) ו-29(ב) לחוק העונשין. בית המשפט העליון התייחס לעקרון אחידות הענישה, נוכח העונש המקל שנגזר על אוסמן - צו מבחן למשך 18 חודשים ועונשים נלווים אחרים - כנגזרת מהליך גמילה מסמים, בו החל. כאן המקום לציין כי ערעור המדינה (ע"פ 5809/09) הנוגע לקולת העונש שהוטל על אוסמן - נדחה. לבסוף, העמיד בית המשפט העליון את עונשו של והבה על 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל ונמנע מלהתערב באופן הפעלת המאסרים המתונים בעניינו.

ג. נסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ט' לחוק העונשין)

ב"כ המאשימה מיפתה היטב, לטעמי, את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות שאותן ביצע הנאשם-

מעשה העבירה היה מתוכנן. מקום בו חוברים שניים לבצע יחדיו מעשה של התפרצות ושוד של בית-עסק, מחייב הדבר תכנון. בפרט אמורים הדברים מקום בו השניים מבצעים את המעשה כשהם רעולי-פנים ואחד מהם מחזיק ברשותו

כלי הנראה ככלי-נשק. חלקו היחסי של הנאשם בביצוע המעשה **מהותי**. הוא היה זה שנכנס לתוך החנות; הוא זה שהחזיק ברשותו את כלי-האיום, הוא שהורה למוכרנים לזוז הצידה, הוא שנטל את הכסף מהקופה. כל אלה מלמדים שחלקו היה **עיקרי ומרכזי**. הנזק שהיה צפוי מביצוע העבירה היה חמור מזה שנגרם בפועל. **אין ניתן לצפות כיצד ינהגו בני-אדם כאשר מכוונים כלפיהם כלי, המתיירא להיות כלי-נשק**. יש שהדבר יגרום להם לאובדן עשתונות; אחרים עלולים ללקות בליבם ויש שיבצעו מעשי 'גבורה' על-מנת להתגונן. כל אלו הם בגדר הציפייה הסבירה של מי שמכוון נשק או דמוי-נשק כלפי זולתו. הנזק שנגרם בפועל, מעבר לבהלה המסוימת שאחזה במוכרנים כלל נזק של כ-10,000 ₪ לדלת הזכוכית של החנות וסכום בן 900 ₪ שנגנב מהקופה.

לא הובררו עד תום מניעיו של הנאשם בביצוע המעשה. ההקשר המידי של מעשה-שוד הוא רצון להשיג בצע-כסף. לפנינו, טען ב"כ הנאשם, כי מרשו עשה את שעשה תחת השפעת האלכוהול שאותו שתה ולפיכך, לא מפאת רצון להשיג בצע-כסף. לדעתי, במקרה ממין זה למניעיו של הנאשם אין לייחס משקל מכריע. אכן, הוא היה תחת השפעת משקה אלכוהולי אשר יכול ופגע בעכבותיו. דא עקא, שאין ניתן להתעלם מכך, שהנאשם ביצע **מעשה מתוכנן אשר מטרתו העיקרית היתה להשיג את כספי הפדיון של חנות-הנוחות. הדבר מדבר, אפוא, בעדו**. הנאשם הבין את אשר הוא עשה והבין את הפסול שבמעשה. הימצאותו תחת השפעת חומרים אלכוהוליים אינם פוגמים, במקרה זה, ביכולת האמורה. הנאשם יכול וצריך היה להימנע מביצוע מעשה שכזה והשפעת האלכוהול איננה מהווה, בעיניי, תירוץ כלשהו להתנהגותו של הנאשם.

קביעת מתחם העונש ההולם

עיון במכלול הנתונים דלעיל ובכללם אופי הערכים החברתיים שנפגעו, מידת הפגיעה בהם, מדיניות הענישה הנוהגת והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, מביאני לכלל דעה, כי מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם **נע בין 20 חודשי מאסר לבין ארבע שנות מאסר**.

גזירת העונש המתאים לנאשם (סעיף 40יא לחוק העונשין)

בא אני כעת, מתוך התייחסות למתחם הענישה ההולם אשר נקבע לעיל, וככלל במסגרתו, לגזור לנאשם את העונש המתאים, בהתחשב בנסיבותיו האישיות.

אפנה, אפוא, לעיין בנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירה.

זהו לנאשם מעצר ראשון ומאסר ראשון. לפיכך, יש להניח, **שפגיעתו של עונש זה בנאשם היא ממשית**; עונש מאסר אף יפגע **פגיעה של ממש במשפחתו של הנאשם**, משפחה מכובדת ובעלת-שם בכפרה, אשר כל בניה הלכו בדרך הישר והנאשם הוא בבחינת חריג במסגרתה, הן בהיבט התמכרותו לחומרים פסיכו-אקטיביים, הן בהיבט ביצוע עבירה פלילית חמורה. לנאשם נגרם נזק משמעותי כתוצאה מהרשעתו בדין; הוא בחור צעיר מחוסר עבר פלילי אשר כל עתידו היה לפניו.

כעת, משהורשע בדינו, כתם פלילי ילווה אותו ויצר את צעדיו בהמשך. הנאשם **נטל אחריות על מעשיו** אף כי בשלב

מאוחר יחסית של ניהול משפטו. נשמע חלק מהותי מפרשת התביעה ואז נרקם הסדר-טיעון בינו לבין המאשימה. יצוין, עם זאת, כי כתב-האישום המקורי תוקן, מה שמעמיד באור חיובי יותר את סירובו של הנאשם ליטול אחריות על מעשיו לאורך משפטו. הנאשם עשה מאמצים לחזור למוטב (בהיבט ההתמכרותי) עוד בטרם ביצע את העבירה נשוא פרשה זו; הוא עמד לשוב אל מרכז הגמילה זמן קצר לפני מעצרו. משנעצר, מאמצים אלו הועמדו במקום. עם זאת, מהצהרותיו של הנאשם לפני בית-המשפט והצהרות בני-משפחתו, **התרשמותי היא כי יש כוונה מצדים וגם מצדו לעשות מאמץ רציני כדי להשיבו למוטב**. הנאשם, באמצעות בא-כוחו הפקיד סך של 10,000 ₪ בקופת בית-המשפט כפיצוי לבעל החנות, אשר ניזוק כתוצאה ממעשה העבירה שביצע. אני רואה בכך מאמץ כן מטעמו של הנאשם לפצות את קרבנו העיקרי של העבירה על הנזק שנגרם לו.

הנאשם, כאמור, כפר באשמה אך לבסוף הודה באשמה שיוחסה לו בכתב-האישום המתוקן ונטל אחריות. בכך הוא חסך זמן שיפוטי והדבר ודאי צריך לעמוד לזכותו. עברו של הנאשם, כאמור, נקי. מהראיות שהובאו לפניי למדתי על אישיות החיובית והתורמת ועל רצונו לסייע לזולת, אשר בא לביטוי בהירתמות חיובית מצדו כשהדבר התבקש.

צרכי ההתרעה הן של הרבים (סעיף 40 לחוק העונשין), הן של הנאשם עצמו (סעיף 40' לחוק העונשין), מצביעים בענייננו על מקום להחמיר עם הנאשם בגין המעשים שבעשייתם הורשע.

סוף דבר

בתוככי מתחם הענישה, מצביעים מירב השיקולים על מקום **להימנע מהחמרה מופרזת עם הנאשם. גילו הצעיר ועברו הנקי** בוודאי מחייבים התחשבות; כך גם **הודאתו באשמה, נטילת האחריות והנכונות לפצות את המתלוננים השונים**, אשר החלה לצאת מן הכוח אל הפועל. אני רואה **סיכויי שיקום** לנאשם חרף התמכרותו לחומרים פסיכו-אקטיביים.

בסופו של יום מצאתי לנכון להטיל על הנאשם עונשים כדלקמן -

(א) 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל מיום מעצרו.

(ב) 18 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור עבירות לפי פרק יא', סימן א', סימן ג', סימן ד' לחוק העונשין.

(ג) קנס בסך 3,000 ₪ שישולם עד יום 1.1.17. לא ישולם הקנס במועדו, יהא על הנאשם לרצות 30 ימי מאסר תמורתו.

(ד) פיצויים לכל אחד מהמתלוננים - מר ויאם ביבאר והגב' חיתאם עבאס בסך של 1,000 ₪ כל אחד. סכומי הכסף יופקדו בקופת בית-המשפט ויועברו לשניים בידי המזכירות. הסכום שנקבע נועד לשקף השתתפות סמלית בעוגמת הנפש שנגרמה להם באירוע אליו נקלעו.

(ה) פיצויים לבעל חנות "מנטה" בסך של 10,000 ₪. הסכום הופקד בקופת בית-המשפט ויועבר בידי מזכירות בית-המשפט לחברה "דלק מנטה - קמעונאות דרכים בע"מ ח.פ. 513094219".

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, כ"א אב תשע"ו, 25 אוגוסט 2016.